

ADEVĂRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an	16.— cor.	Abonamentul la mai multe exemplare pe un an 12.— cor.
Pe 1/2 de an	8.— "	Pentru străinătate:
Pe trei luni	4.— "	Pe un an . . . 24.— cor.
Un număr 40 ileri.		

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminică.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĂRUL“
SIBIU, STRADA ROSENANGER NR. 14.

Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

Oligarchia periculoasă statului.

„Acum mai mult decât oricând se pune problema organizării lăuntrice a României Mari. Deslegarea ei reclamă acțiune fără întârziere. Putem spune că am pierdut războiul diplomatic, multămită stărilor sociale și agrare. Fizionomia de stat vechiu, adăpostitor al privilegiilor clasei de sus, ne-a stricat mult acolo la Paris. Opera reparării nu mai poate fi lăsată de azi pe mâne“.

Aceste cuvinte le cetim în „Gazeta Transilvaniei“ într'un articol intitulat „Procesul întregirii sociale“. Iată că și burghazia noastră începe să înțeleagă că domnia de clasă a oligarchiei vechi și putrede este cauza înfrângerilor ce le-a suferit România la Conferința de pace. Și are perfectă dreptate. Oligarchia feudală din România nu prezintă nici o garanție în fața Europei civilizate, că în noul stat român se va introduce democrația în locul autocrației, moralitatea în locul corupției, egalitatea în locul privilegiilor și dreptatea în locul nedreptăților strigătoare la cer.

16 rânduri cenzurate.

Iată de ce suntem amenințați să pierdem Banatul, Basarabia și câte-o parte din Bucovina și Dobrogea. Și dacă nu pierdem mai mult, aceasta nu se mulțumește diplomației oligarhice din regat, ci faptului că Rusia și Ungaria bolșeviste n'au putut câștiga simpatia burgheziei din Europa. Dacă în Ungaria și Rusia ar fi burghazia „democrată“ la putere în locul proletariatului, aceasta s'ar bucura de multe avantaje la Conferința de pace față de oligarchia română. Deci e un noroc că suntem tratați și așa cum suntem.

Această oligarchie, care e cauza tuturor nenorocirilor poporului chiar bună să fi fost cândva, azi e dovedit că e dăunătoare nu numai dezvoltării sociale și culturale ci este dăunătoare chiar integrității statului.

Aci se întâlnesc interesele muncitorimei cu ale burgheziei democratice, deci să lucrăm cu toții pentru doborârea clădirei putrede, care se clatină și amenință să distrugă și temelii statului în prăbușirea ei.

Oamenii de bine, cari sunt conduși de principii democratice și cari mai au azi influență asupra poporului să facă un mic studiu al sistemului vechiu, o reprivire asupra apucăturilor oligarchiei din Rusia, Ungaria, Austria și Germania, să cerceteze cauzele cari au dus aceste țări la dezastru și să constate dacă oligarchia noastră nu ne duce pe aceeași cale la același dezastru. Înălțurați pericolul până mai e timp!

Cătră tovarășii

și abonații noștri!

In numărul de față al Adevărului am alăturat mandate postale tuturor acelor, cari nu și-au prenoit încă abonamentul. Rugăm deci pe toți tov. și cititorii gazetei noastre ca începând cu 1 Iulie poșta primește bani, să se grăbească fiecare să ne trimită cu acest mandat (post-utaleány) și să ne dea sprijinul lor prețios și pe maideparte.

Abonamentul foii noastre:

Pe un an întreg	16 cor.
Pe o jumătate de an	8 "
Pe un sfert de an	4 "
In străinătate pe an	24 cor.
In America	8 dol.
Prețul unui singur număr	40 fl.

Redacția și Administrația

„ADEVĂRUL“
Sibiu.

Nota aliaților

cătră comisarii poporului din Budapesta.

Guvernele țarilor aliate au trimis o telegramă guvernului comunist al Ungariei, prin care îl invită la Conferința de pace. Textul ei e următorul:

„Guvernele aliate și asociate sunt pe punctul de a convoca reprezentanții guvernului maghiar la Paris în fața Conferinței de pace, pentru a primi comunicări asupra punctelor de vedere cari privesc justele frontiere ale Ungariei“.

Răspunsul trebuie dat în termen de 48 ore. Clemenceau, președintele Conferinței de pace.

Această notă a stârnit perturbări în rândurile burgheziei interesate, și în special guvernul contra-revoluționar din Seghedin a sărit ca mușcat de șarpe, că de ce pe bolșevici și nu pe el l-a chemat la Conferința de pace. Și

11 rânduri cenzurate

Răspunsul lui Bela Kun.

Iată acum și răspunsul lui Bela Kun la nota pe care d-l Clemenceau i-a adresat-o în numele aliaților:

„Guvernul Republicii Sovietelor ungare a luat cu satisfacție cunoștința de Intenția guvernelor puterilor aliate și asociate de-a în viață Ungaria la conferința păcii. Republica sovieturilor ungare nu hrănește nici o intenție ostilă față de nici un popor din lume. Ea dorește să trăiască în pace și amicitie cu toate națiunile, cu atât mai mult cu cât ea nu se așază pe terenul integrității teritoriale. Ea nu are intenția să atace nici republica ceho-slovacă și n'a ataca o. Ea a observat totdeauna cu strictețe linia de demarcație fixată de aliați împlinind clauzele convenției militare din 13 Noembrie.“

Ea constată totuși cu părere de rău că trupele republicii ceho-slovace, ale regatelor jugoslav și român folosindu-se de prestigiul aliaților și călcând convenția militară din 13 Noembrie, au pătruns pe teritoriul Republicii sovieturilor ungare, amenințând s'o sugrume. Atunci, siliți de nevoie, am luat armele.

Luăm cu satisfacție cunoștința de faptul că Aliații au poruncit republicii ceho-slovace cum și regatelor jugoslav și român, să suspende atacurile. Suntem însă siliți de-a constata că sus zisele state n'au executat ordinul Aliaților și că ofensiva lor s'a sfârșit numai de contra-

atacul nostru, așa încât și azi, trupele lor sunt dincoace de linia de demarcație fixată.

Guvernul republicii sovieturilor ungare re-înnoiește declarația că e dispus să suspende imediat ostilitățile contra acestor state. In scopul de-a suspenda operațiile militare, ca executare a clauzelor convenției din 13 Noembrie, cum și pentru soluționarea provizorie a chestiunilor economice, socotim necesar ca statele interesate să trimească delagați, pentru ca o comisiune aleasă din ei să se întrunească imediat aci sub prezidenția unui delegat al Aliaților.

Guvernul republicii sovieturilor ungare e gata la ori ce ar putea contribui la așezarea unei păci drepte și moderate între popoare printr'o înțelegere reciprocă și pentru a pune odată pentru totdeauna capăt vărsărilor de sânge“.

(ss) Bela Kun.

Fiindcă cenzura ar șterge dacă ne-am da noi părerea asupra acestor evenimente importante reproducem un articol din „Adevărul“ din București, care dă un răspuns guvernului Brătianu, răspuns pe care îl subscriem și noi.

Articolul urmează:

De ce nu cu Bela Kun?

Guvernul a adus la cunoștința opiniei publice că dacă guvernul Bela Kun a avut onoarea de a trata cu marile puteri, „în ceeace ne privește nu va avea această onoare“. Și nu va avea-o, pentru că considerațiunile de ordin moral și de prevedere politică ne-ar împiedeca dela o asemenea greșală“.

Mărturisim că nu înțelegem hotărârea aceasta a guvernului și suntem convinși că nici un om cu judecată nu o va înțelege. Dacă marii aliați nu s'au simțit desonorați să stea de vorbă cu guvernul Bela Kun și l-au recunoscut prin aceasta, nu vedem întrucât noi am fi desonorați dacă am face același lucru. Nu cumva am preferi un guvern de baroni, cari ar veni cu toate prejudecățile rasei lor și cu toate pretențiile trecutelor lor guvernări?

Ce ne pasă nouă ce guvern are Ungaria? Și ce drept am avea mai cu seamă să-i impunem un guvern pe care ea nu l-ar voi și care în același timp ar fi antidemocratic și ostil nouă?

Guvernul Bela Kun a declarat ori de câte ori a avut ocazia și în ultima sa notă a repetat această declarație că el nu se pune pe terenul integrității teritoriale a statului maghiar. El a acceptat, pe cât se pare și frontierele stabilite de conferința din Paris. Dacă aceste frontiere nu ne convin, vina nu-i a lui; ba poate că în tratative cu dânsul am putea obține cea mai favorabilă pace pe care o reclamăm.

Atunci de ce graba aceasta de a refuza să vorbim cu dânsul?

(Aci a intervenit cenzura).

Pe de altă parte însă avem convingerea că nu e rolul nostru să facem poliția statelor vecine. Să ne lase pe noi în pace și să facă la dânsii acasă ce vor. Dacă n'am putut refuza pe aliați, când ne-au cerut să facem pe jandarmul în Rusia și Ungaria bolșeviste, să mulțumim stelei norocoase a României că ne-a scutit acum de acest rol foarte puțin simpatic.

Noi nu putem admite perpetuarea stărei de războiu. Avem putința de a încheia cu Ungaria o pace valabilă — s'o încheiem. Si mai bine cu Bela Kun, decât cu Andrássy, Karolyi sau alt grof sau baron.

Pentru a mai rămâne în societatea burgheză-capitalistă e imposibil, sau înaintăm spre socialism, sau ne napoem spre barbarie. K. Kautski.

Vaetul celor puternici.

Să ne închipuim într-o cărciumă tumultuoasă, un mltocan beat lăfăindu-se în gura mare: că al lui e Tîrchileștiul, că al lui e Bucureștiul, că al lui e întreaga Românie Mare, și când să zică acest cuvânt „ma-a are” cade lat la pământ nemaiținându-l picioarele.

Și acum să revenim la liberali, sau mai bine zis la guvernarea peste țară a partidului liberal, care ca și eroul de mai sus are obiceiul de a se lăfăi în Țara românească: că al lui e meritul, că al lui e virtutea, că al lui e se poate mulțumi că s'a făcut România-Mare; cu un cuvânt al lor e tot ce e mare și sacru iar cele dăunătoare țării le aruncă în spatele și pe conștiința oricărui rival ce l'ar preîntâmpina vreo opoziție.

Ne plac oamenii cu fapte mari, dar numai atunci când aceste fapte mari aduc și roade bune, căci înzadar ni-s'ar lăfăi cineva că, mulțumită lor, s'a făcut războiul pentru independență în 1877, când știm că în acest războiu pe lângă pierderea atâtor suflete omenești am pierdut și o Basarabie pentru care mai târziu trebuia o nouă socoteală,

Și cum acești liberali știu să se folosească în totdeauna de o singură parte a faptului e bine să le întoarcem și pe cea opusă ca să vază și roadele faptelor lor.

Mai departe, războiul de nu știu câți ani ce-l poartă liberalii cu mișcarea muncitorească, cu atâta îndârjire că oricine poate vedea că nu există pentru liberali un mai mare dușman pe fața pământului ca mișcarea muncitorească din propria lor țară.

Dar deoarece îi așteaptă lauri meritați dela ultimul mare succes cucerit prin „întregirea neamului”; din „împlinirea visului secular”; „încorporarea României Mari” și câte altele cu cari să gureșează tot ei liberalii, vom cerceta

Partidul socialist.

Secția franceză a Internaționalei muncitorești.

III.

Reînnoirea politică.

Partidul socialist va cere deci — așteptând instaurarea ordinii socialiste — ca această ordine să se schițeze și precizeze chiar în societatea burgheză printr-o reînnoire profundă a cadrelor și instituțiilor sale.

Muncitorii vor pretinde ca a doua zi după războiu lumea socială să nu li se prezinte ase mănătoare celei de ieri. Ei nu vor accepta, ca măsurile indispensabile pentru bunăstarea lor imediată și pentru câștigarea înșiși producției, să continue a fi smulse, una câte una, rezistenței egoiste a intereselor și indolenței guvernelor.

Ei nu vor accepta, ca starea instituțiilor să continue a arăta o înapoieră crescătoare față de instituțiile altor țări și starea societății însași.

Spiritul politic trebuie reînnoit chiar până în rădăcini. Pasul reformelor trebuie să se accelereze pentru a ajunge pasul evoluției sociale. Jocul organelor guvernului trebuie să se schimbe pentru a îngădui o rânduială punctuală și folositoare.

Desvoltarea instituțiilor economice a clasei muncitoare, sindicatelor, cooperativelor, trebuie să se poată împlini în plină libertate, ba chiar cu ajutorul puterilor națiunii democratice organizată.

Partidul socialist reclamă deci ca metodă și instrumente noi a muncii politice, potrivită noii situații:

Reuniunea unei constituante, încredințată de-a revizui o constituție care nu mai corespunde decât unei stări înapoiate a societății politice și de-a stabili nouă instituțiuni necesare activității economice și politice a țării.

Ele vor avea de temei:

Sufragiul universal a ambelor sexe;

Directa consultare a poporului;

mai amănunțit acest mare fapt și vom arăta roadele aduse.

Ce a urmat după aceasta sunt lucruri cunoscute de oricine, dar după felul de procedură acaparatoare de care a abuzat acești mari și tari, vedem din nou rezultate și mai dezastroase.

De pildă: războiul n'a încetat, și ceace trebuia să se facă în mod parlamentar se încearcă tot prin forță să se aducă la îndeplinire, ceace a adus pe capul nostru atâtea desamăgiri încât guvernul liberal al regatului începe să se vaele tocmai acum când ar fi fost să-și serbeze triumful atât de mult visat.

Iată cumuna de laurii ce încununează succesele atât de frumoase, atât de căutate și trâmbitate ale unui guvern ce nu visează decât glorie personală chiar și atunci când pentru țară nu e alta decât o „robie modernă” pe care chiar ei însuși o recunosc.

Extragem din ziarul lor „Viitorul” tânguiala ce urmează:

„Cunoaștem cu toții cum am fost tratați atât în ceace privește problema teritorială, cât și în ceace privește egalitatea privilegiului diplomatic.

Dreptul de inițiativă a poporului;

Reprezentarea proporțională integrală, după finituri mari;

O singură adunare legislativă;

Descentralizarea administrativă;

Incompatibilitatea mandatului legislativ cu unele profesii și funcțiuni, în deosebi cele de administratori, avocați sau șefi de întreprinderi în raport cu afacerile de stat, asigurând totodată independența materială a celor aleși printr-o indemnitate în raport cu încredințarea lor și scumpetea traiului;

Crearea camerelor economice, încredințate să studieze și organizeze producțiunea națională și regională;

Adaptarea funcțiunilor guvernului necesităților sociale de producțiune și repartiziune bogățiilor;

Reorganizarea, după tipul industrial și cu colaborarea directă a organismelor corporative, a tuturor serviciilor publice și a marilor monopoluri, care pot fi etablate de acum spre binele națiunii, cu ficarea tratamentului și salariilor proporționale serviciilor și lipsurilor.

De acum partidul provoacă toate grupurile sale, toate federațiunile sale, să înceapă o energetică agitație publică pentru amnestie, restabilirea totală a libertății presei, reuniunilor și opiniunii și întrunirea constituantei.

Prin reînnoirea acestor metode și cu ajutorul acestor mijloace Partidul se va apuca fără zăbavă de lucru imens, care i se impune imediat atât lui cât și întregii națiuni, să țină piept în întregime tuturor consecințelor războiului; să determine contraloviturile catastrofei universale; să le repareze întrucât se pot repara; să tragă urmările lor și învățăturile necesare.

Datoria e grozavă, fiind tot așa mare ca ra vagiile ce-a cauzat războiul, ca dezastrele ce-a lăsat după sine.

Partidul socialist o va împlini rămânând statornic credincios aceluiași principii esențiale.

Politică inspirată de spirit socialist e singurul remediu în situația prezentă a societății, întocmai

După ce s'a îngăduit Sârbilor ca să ocupe Bănatul care era românesc conform tratatului și conform tuturor drepturilor, ni s'a fixat în Transilvania osebite linii de demarcație, lăsându-se astfel populația românească pradă sălbătăciei maghiare, iar astăzi, la fixarea definitivă a granițelor, ni se știrbește o suprafață însemnată împotriva oricărui principii de autodeterminare sau de compensație.

La masa verde n'am fost primiți ca egali. Ni s'a acordat un număr de delegați inferior chiar Serbiei, n'am fost admiși în osebitele comisii, cu toate că interesele noastre vitale o cereau, iar la împărțirea dreptății am fost răsplățiți cu măsura cea mai mică, apoi ni s'a spus limpede că vom avea „control străin” în afacerile noastre interne politice și financiare, după cum în viața economică a țării, va trebui să acordăm celor mari libertăți de tranzit și favoruri comerciale.

Cu alte cuvinte aliații de ieri vor fi stăpânii noștri de mâine. Ei vor avea dreptul să se amestece în organizația noastră de căi ferate, căi de navigație, în mișcarea financiară, după cum vor putea să ceară modificarea legilor noastre interne și să schimbe măsurile de ordine pe care Statul român le va găsi de cuviință.

S'a propus chiar desarmarea micilor națiuni, limitându-se puterea militară a României la 50.000 de oameni, ca astfel cei „mari” să fie siguri că vor fi ascultați când vor bate din picior.

Din cauza „controlului” din afară, legile pe care România le va întocmi, vor fi fără sancțiune, putându-i-se opune oricând un „veto” categoric, după cum din cauza formulei „libertatea transitului și a comerțului aliaților”, Statul român nu va mai fi liber de nici un tarif și de nici un trafic, fiind sub control străin și fiind în plus silit să acorde celor mari favoruri, care jignesc interesele economice noastre naționale.

România, acceptând aceste condiții pe care ni le pun nu dușmanii, ci aliații, ar însemna să renunțe la demnitatea, la neatârănarea politică și economică și la suveranitatea statului. Ar însemna să renunțe la onoarea și libertatea în care trăiește de 41 de ani, și în numele cărora s'a asvârlit în vârtejul războiului european, ca să înceapă o stare de vasalitate rusinoasă și grea, o sclavie modernă, economică și politică,

precum, în decursul războiului, în butul tuturor rezistențelor, măsurile de siguranță și de producție națională au trebuit să se înviorze de spiritul socialismului.”

Regulele de acțiune și de măsuri pozitive care vor permite a da piept crizei actuale sunt în același timp și apte de-a pregăti cu cea mai bună șansă, succesul revoluției sociale.

*

Tov. Longnet a prezentat *Congresului național al Socioliștilor francezi* următoarea **motiune** care a fost primită cu majoritatea voturilor:

Partidul socialist ia act de ținuta majorității delegațiunii franceze la conferința din Berna.

Cât va rezerve ce trebuie făcute privitor compunerea și rezoluțiile sale, conferința a dovedit că e posibil, în butul urei îngrămadite prin 53 luni de războiu, să se grupeze într-o singură organizare de clasă muncitorii lumii în vederea liberării lor desăvârșite.

Partidul ia act cu bucurie de această reluare a contactului între proletarii tuturor popoarelor.

Invită cu insistență secțiile care nu au fost reprezentate la Berna să trimită delegați la următorul congres internațional pentru

a) a procedea (în înțelesul internaționalei și a secțiilor) la curățirea de lipsă;

b) a pune din nou în vigoare principiile luptei de clasă și de opoziție neștearsă dintre partide și guvernele burgheze;

Pentru a susține și duce la izbândă această politică partidul socialist declară alipirea sa către Biroul Socialist Internațional?

Deocamdată partidul socialist declară voința sa de a întreține întrucât împrejurările materiale permit, relațiuni frățesti cu organizația din Moscova și îndeosebi cu partidele socialiste din Rusia, Italia și Elveția.

Însărcinează secretariatul partidului de-a duce aceasta la cunoștința celor sus amintiți.

care nu e mai ușoară decât odioasa amintire a dominațiilor turcești, austriace sau muscălești din secolii trecuți."

Iată deci situația reală la care ne-a adus această pacoste de guvern. Și acum întrebăm, este oare vinovat de ceva acel ce și-a sacrificat viața în războiu, ori suntem noi ceștialți, cari am rămas în viață vinovați de faptele unor canali ce au adus răpăstea pe capul unui neam, ca să merităm o astfel de soartă: o astfel de „robie modernă”? Oare, nu ajunge fiecare la acea concluzie, că din aceste frământări se va naște lupta contra războiului, contra împilării, subjugării, contra robiei și a tuturor pacostelor ce ne înlanțue — dar în primul rând, contra acelor cari ne au adus aceasta pe cap.

Și toate aceste pacosti, oare, nu vrea guvernarea aceasta șubredă s'o recunoască că e opera lor, când pesie tot trâmbează că ei au făcut asta, ei au făcut aia, întocmai ca mitocanul care țipă, că al lui e Tîrchileștiul, al lui e Bucureștiul...

Aceasta să n'o uite guvernatorii unui stat nici acum când au frânele în mână și nici atunci când le vom cere socoteală de faptele lor șubrdalnice.

Acum, deocamdată ne mulțumim cu speranța că marii lăfători vor cădea lat... tocmai în momentul când să arate ceva „mare” și ne vor convinge că sunt de pigmei față de chestiile sociale ce frământă lumea.

G.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori: Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colportă, comentă, în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română. 2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, cau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de războiu.

Știrbirea granițelor României de Conferința celor patru

Viitorul* scrie și se plânge că frontierele României au fost delimitate de cei patru. Iată ce scrie:

Cei patru au decretat o frontieră care, pornită la răsărit de Măcău, lasă gura Mureșului în stăpânirea unguilor, urmează o linie la vest de Arad, Oradla-Mare și Sătmar, linie însă care lasă aceste mari centre românești sub bătaia tunului vrăjmaș, tăindu-ne în același timp legătura cu statul ceho slovac prin aceea că se dă Ungariei stăpânirea liniei ferate Csap-Careii-Mari. A mai rămas să se fixeze frontiera noastră cu Jugo slavia, despre care nu vorbește nimic telegrama anunțând frontiera cu Ungaria*.

Acestor pierderi, s'ar mai adăoga și obligația din parte ne de a plăti datoriile publice ale Austriei, cari revin teritoriilor alpite de noi, precum și costul lucrărilor de refacere a exploatării petrolului, executate de nemți.

Știri precise însă ne afirmă, că și în ceea ce privește Cadrlaterul, drepturile noastre sunt pe cale de a fi știrbite de cei patru, în urma atitudinii binevoitoare pe care o are Wilson față de Bulgaria*.

Acești patru hotărăsc așa cum nu-i convine chiar nici „Viitorului”, nu de dragul bolșevismului ci tocmai pentru că cred că dacă favorizează cu teritorii statele bolșeviste vor putea introna iar imperialismul capitalist.

Viitorul* în alt număr scrie că Antanta, adecă „cei patru” au promis și Basarabia lui Kolceak dacă ar deveni stăpân în Rusia.

24 rânduri cenzurate

Reluarea circulației de bani la oficiile postale.

Incepând cu 1 Iulie a. c. să reia serviciul de mandate postale, recuirementele și scrisori recomandate cu ramburs până la 500 cor. deocamdată în relația dintre următoarele oficii: Abrud, Blaj, Bistrița, Brașov 1 și 2, Dej, Deva, Diciosânmartin, Făgăraș, Alba-Iulia, Chezdi-Odorheiu, Cluj 1, Târgu Mureș, Medfaș, Aiud, Sibiu 1, Năsăud, Petroșeni, Sighișoara, Sepsiszentgyörgy, Reghinul săsesc, Sebeșul săsesc, Orăștie, Turda, Hunedoara, Brad, Erzsébetváros, Gyergyoszontmiklos, Uioara, Gherla, Agnita, Onna-Sibiului, Orădea mare 1 și 2, Beiuș, Baia mare, Careii mari, Sătmar 1 și 2, Șimleul Silvaniei, Zălau, Sighetul Marmației 1, Ermihályfalva, Marghita, Vașcău, Tășnad, Șomcuta mare, Jibău, Crasna.

Costul unui formular de mandat este de 10 fileri, iar taxele ce se percep pentru valoarea mandatului sunt: până la 100 coroane câte 25 fileri, de fiecare 25 cor. sau fracțiune de 25 cor., iar dela 100 cor. până la 500 cor. câte 50 fileri de fiecare 100 cor. sau fracțiune de 100 cor.

Nu se admite nici o corespondență scrisă pe cartonul mandatului, de asemenea este interzisă subtragerea unor cuvinte, ori litere.

Adresa expeditorului să fie lămurit scrisă spre a se aviza în caz când plata nu s'ar putea face.

Director central al postelor:

Malor.

Pentru ajutorarea familiilor celor înrolați

Ion Banciu

Cenzura.

Cetim în ziarul „Bucovina”: „Zilele trecute când a avut loc întrunirea tuturor naționalităților la primăria locală și ziaristii au dat importanța cuvenită acestui eveniment, cenzura prin reprezentantul său, d-l Liteanu, a găsit cu cale să șteargă moțiunea. Ce se întâmplă însă:

D-lu Liteanu nu i s'a dat după toate probabilitățile instrucțiunile necesare, adică să suprimă întreaga dare de seamă a ziarelor, așa că d-l Liteanu a procedat dupăcum îl ajungea capul. D-l Ministru Nistor supărat peste măsură de procedul credinciosului său i-a făcut aspre imputări. Se va înțelege că d-l Liteanu n'a putut înghiți observațiunile de soiul acesta și a demisionat. S'a făcut multe intervenții pentru că d-l Liteanu să renunțe la hotărârea sa... zădarnic însă. — Demisia e fapt împlinit. În locul D-sale a fost numit domnul Seșanu*.

Creionul roșu al d-lui censor a uitat cu totul de sine și a șters toată gazeta noastră numărul trecut. Așa că a trebuit să alergăm pe la Dl general Panaitescu

dupăcum doreă creionul

roșu al dlui censor.

Atragem atenția D-lui primministru Maniu asupra acestui fapt, n'ar putea să imiteze pe d-l Nistor poate că l-ar face pe d-l censor să-și destituască creionul cel puțin înlocuindu-l cu unul mai înțelept.

Unui tovarăș român din Ardeal.

Stimate tovarășe! Am primit și eu răspunsul la scrisoarea pe care spui că ai primit o acolo la Berna din partea tovarășului maghiar din Ardeal. Am cetit-o și drept să-ți spun am rămas nelămurit. Stimat tov. observ că d-ta ai o mică scăpare din vedere, făcând confuzie între persoane.

Tovarășe, noi nu am „pierdut” nici un „imperialism unguresc”. Nu noi dorim „trecutul monstruos al istoriei feudale”. Noi nu părtinim o „dictatură a demagogiei izraelite”; nu nouă ni se „promite vechia Ungarie”, cu atât mai puțin „fericirea” din ea. Dar noi suntem ceilalți, vechi bastarzi fără patrie, cari am cântat vecinica pomenire Ungariei cea veche și nu după cum afirmi d-ta că în locul „Vienii ne-am răzbunat pe neamul românesc”, din contră, am fost singurii cari pe vremea teroarei negre de sub contele negru, de tristă memorie, am luptat pentru drepturi egale, am fost singurii cari am cerut sincer în loc de ridicarea armamentului — drepturi și libertăți „fără deosebire de neam, sex și confesiuni”. Da, tovarășe, noi încă pe atunci aveam „respect” față de oricine, care ne eră tovarăș de idei și suferință, îi iubeam și ei ne stimau.

Este evident, stimat tovarășe, că nu ne cunoști și ne confunzi cu acei de a căror societate îți foarte mulțumim. De altfel este și firesc să nu ne cunoaștem, atunci când noi luptam pe bariadele din piața parlamentului alături de bunii noștri tov. români spre a sdrobi în germene „imperialismul unguresc”, atunci d-ta nu erai printre noi — erai cu câțiva pași mai în urmă la Cercul Galileian, de nu mă înșel. Mai târziu când ne-am fi putut întâlni iară, în ziua cea mare, când am doborât puterea „magnaților feudali și a clericalilor ipocriți” nici atunci nu ai fost între noi, erai, de nu mă înșel, în sânul binecuvântatei democrații naționale. De altfel această mă face să găsesc explicabilă confuzia d-tale și să te scuz de injuriile ce le aduci unui „tovarăș”.

Dar ca să evităm pe viitor asemenea confuzii regretabile, mă văd silit să vorbesc mai departe și să-ți arăt deosebirile de vederi dintre noi doi. Țin să-ți spun că noi înainte de a fi unguri suntem socialiști, de altfel am și spus-o acolo unde trebuia. Prima deosebire între noi doi, cu d-ta fiind cazul invers. Noi, în special azi trebuie să facem numai politică muncitorească și ca atare cerem nu un traiu „frumos” ci unul bun și — demn.

Noi nu ne „indărjim în contra unui nou sistem politic” ci în primul rând în contra unui vechiu sistem economic. Și dacă ne întâlnim în calea acestor lupte cu noul sistem politic, ai s'o recunoști că nu este din vina noastră. Ești greșit când zici că în noul conglomerat de rasă noi „vedem un pericol”. Din contră, noi am salutat-o cu bucurie, eram mulțumiți că însăși lupta noastră scapă de un balast ce ne îngreună mișcările. Vezi, că noi nu putem fi contra ei. Și dacă totuși în calea luptelor noastre, impuse de ziua de azi, noi ne întâlnim, repet, iarăși cu acest balast într-o formă oarecum specială, crede-ne că nu a noastră e vina. Și mă doare mult, și pe mine, când văd că atâta sânge omenesc se varsă și azi pentru un lucru care și „d-tale ar trebui să-și se pară normal”. Desrobirea poeziei din lobăgia economică adevărată și nu din cea „socială” confuză, „politică” goală și amăgitoare.

Și la rândul meu pot să-ți întorc și chiar vorbele d-tale proprii, azi în ajunul reformării Europei întregi să nu mai avem ideologia de mai de mult și să ne gândim practic: în loc de veșnice frecări politice e mai bine o înțelegeră. o muncă bună* — spui d-ta — „necesară, conform timpului” zic eu.

Csűrös György.

Tovarășii! Niciodată n'a avut așa mare însemnătate răspândirea „Adevărului” ca tocmai în zilele de azi. Fiecare tovarăș și binevoitor al nostru să agite acum pentru „Adevărul”.

ȘTIRI.

— **Ancheta asupra exploziei minelor dela Vulcan.** In „Adevărul” Nr. 17 din 11 Mai, am publicat trista știre a exploziei dela minele din Vulcan, care a cauzat moartea a 7 persoane. Comandantul trupelor din Transilvania a ordonat anchetă în cazul amintit și a constatat că accidentul a provenit din cauza ploilor cu săptămânile, deci inundația apelor a cauzat explozia. In legătură cu aceasta direcțiunea Salgó Tarjani a minelor din Pietroșeni a înaintat un protest atât comandamentului cât și presei din Ardeal, în care ne acuză pe noi de răuvoitori, că de ce am scris că din neglijența sau nepriceperea inginerului sau a conducătorului a explodat ocna „Rother”, unde și-au aflat moartea șapte susținători de familie. Și zice că am făcut o cu tendința de a strică bunele relații dintre muncitori și ingineri. Declarăm că a fost departe de noi tendința de a strică buna înțelegere dintre ingineri și muncitori, căci și așa e destul de slabă. Dar am spus că din neglijența sau nepriceperea, nici decum din reavoința inginerului și asta suntem în poziția de a o susține, căci noi nu putem lua explozia ca bătaie dumnezeiască, ci a fost cauzată sau de ploi sau că au turnat apă în deschizătura arzândă și atunci cine altul decât numai inginerul era chemat să prevadă că explozia va avea loc și să o evite dacă se poate, iar dacă nu, să părăsească cu oamenii lui locul periclitat. Și dacă n'a putut constată când și unde se va produce explozia, atunci n'am greșit când am spus că din nepriceperea inginerului s'a întâmplat nenorocirea. Nici aceasta n'o putem primi, că oamenii aceia în tot cazul trebuiau să cadă victimă exploziei, ci oameni suntem și ca oameni supuși greșelilor ne pierdem și noi viața numai din cauza neprevederilor noastre. Tendința noastră n'a fost alta decât să îndemnăm la cât mai multă iscusință și prevedere, dar nicidecum la ceartă. „Toate și au cauzele lor” spune filosofia și asta e un adevăr ce nu-l poate combate nimenea. Deci și nenorocirea exploziei s'a avut cauzele ei, deci să le studiem pentru a le putea înlătura pe viitor.

— **Guvernul german nu primește pacea, pleacă.** O telegramă din București, anunță demisia guvernului Scheldemann. In consiliul de Joi guvernul a fost silit să se pronunțe asupra condițiilor de pace sub presiunea delegației germane sosite dela Versailles. Majoritatea guvernului a votat contra condițiilor de pace ale aliaților. Sentimentul general însă fiind pentru acceptarea condițiilor, guvernul Scheldemann a demisionat. Cu aceasta se deschide în Germania marea criză politică, care va hotărî soarta Germaniei prin regularea succesiunii guvernului demisionat.

— **Guvernul italian a demisionat.** O telegramă sosită Marți dela Roma anunță demisia guvernului Orlando. Telegrama spune că Orlando a pus chestiunea de încredere asupra constituției camerei în comitet secret și făcându-se vot nominal guvernul a fost pus în minoritate. In urma acestui vot Orlando a prezentat demisia guvernului. Se crede că d-l Nitti va fi însărcinat cu formarea noului guvern italian.

— **Socialist ca librar și editor în Gherla.** Cu ocazia mutării d-lui Alexandru Anca, librar din Gherla, la Cluj, tovarășul Augustin S. Deac a cumpărat librăria Anca împreună cu editura de cărți și broșuri. Sperăm că tovarășul nostru va renova librăria și editura și în ce privește spiritul. Adecă printre poveștile cu smei, printre spanacurile sfinților Sisoe și Ioan, printre basmele cu minunile sfinților, cari nu dau nici o educație ci înturecă mintea omului fără experiență, printre aceste fleacuri otrăvitoare va da publicului cărți de literatură și știință populară educativă pentru popor. Căci librăria d-lui Anca a fost prea mult sub influența frazeologiei deșarte a popilor.

— **Doliu la Viena.** Guvernul a ordonat să se țină trei zile de doliu, aceasta ca semn de protestare față de condițiile de pace impuse Austriei. Toate edificiile au arborat steaguri negre. Bursa a fost închisă pe două zile, iar presa și adunarea națională au protestat în unanimitate contra deciziilor conferinței.

— **Dr. Iuliu Morar nu este asesor de tablă.** Rectificăm afirmația noastră din articolul „Naționalității gheșeftari și muncitorii din Ocna Murașului” din numărul trecut al foii noastre, unde am afirmat, pe baza unei informațiuni inexacte, că Dr. Iuliu Morar după ce a fost destituit din funcția de comisar de alimentare a fost numit de asesor de tablă în Cluj. Din loc oficial aflăm că d-l Morar a fost destituit și s'au început și cercetările contra lui pentru potlogăriile ce le-a făcut. Deci nicidecum n'a fost încredințat cu nici un post. De aceea facem cuvenita rectificare.

— **Răspunsul aliaților la contra-propunerile germane.** In răspunsul dat de puterile aliate la contra-propunerile germane se spune între altele: „In starea actuală a sentimentului public internațional este peste putință de așteptat că națiunile libere ale lumii să se asocieze imediat pe un picior de egalitate cu cei cari le au pricinuit atâtea neajunsuri grave. Orice încercare în acest sens în loc să grăbească realizarea, va întârziă acest scop.

— **Grevă generală în Timișoara.** Aici a izbucnit greva generală. Lucrătorii au intrat în grevă, din cauză că Sârbii, cari se vede au ordin de retragere fură tot ce pot. Aranjamentul și mașinile fabricii de tutun, de ghețe și a altor fabrici le transportă în Belgrad, lăsând lucrătorii fără ocupație și ajutor, fiind expuși mizeriei și foametei. Sârbii au ridicat și banii filialei băncii austro-ungare din Timișoara, vreo 200—300 milioane coroane. Deoarece nici Românii, nici Francezii nu mai dau cărbuni Sârbilor, comunicația a fost întreruptă între Timișoara—Vârșet—Belgrad și celelalte linii.

— **Studentii bolșevici.** Consiliul central al muncitorilor intelectuali din München a lansat o ordinațiune prin care să face cunoscut că studentimea universitară a hotărât să desființeze senatul iar administrarea universității să o transmită unui consiliu studențesc căruia i-se va atașa un consiliu complementar de specialiști compus din profesori universitari. Comitetele studențești ale școalelor superioare de tehnică și de comerț din München precum și universitățile din Erlangen și Würzburg au fost provocate din partea consiliului muncitorilor intelectuali să procedeze la fel.

— **Arestarea tovarășului Pistiner.** Ziarul „Bucovina” din 13 Iunie scrie: „Astăzi dimineață a fost arestat doctorul Pistiner, cunoscutul socialist, directorul ziarului „Vorwärts”. Autoritățile civile și militare au făcut o descindere la Casa de ajutor a bolnavilor unde doctorul Pistiner este secretar. Motivul arestării nu-l spunem până când justiția nu-și va spune cuvântul”. A mai fost arestat și ziaristul Kasswan. Se vede că autoritățile bucovinene imitează bine pe cele din România veche. Poștiți domnilor, poștiți. Trăiască țarismul!

— **Critică justă.** Ziarul „Bucovina” se ocupă în articolul de fond din Nr. 68 intitulat: „O nouă fază a socialismului român” de partidul socialist și programul său. Pentru prima dată cetim o critică obiectivă și justă a socialismului în foile burgheze. O astfel de critică o admitem și o găsim chiar necesară căci dă dovadă că și între burghezii noștri mai sunt oameni cari înțeleg rostul vremii și sunt scutiți de reaua credință de care sunt conduși cei mai mulți.

— **Pretorul Diviziei 6-a** În ședințele dela 27 și 28 Mai a. c., a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri după cum urmează: Farcas Iozsef din Kenderes, trei luni închisoare, Molnár Sándor din Oradea-Mare, 1800 lei amendă, Szénáry Ferenc din Oradea-Mare una lună închisoare, pentru că au contravenit la Ordonanța Nr. 25 al. I a C. T. T. și Óó Dezsó din Oradea-Mare 1000 lei amendă, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 al. 6 a C. T. T.

— **Pretorul Comandamentului Trupelor din Transilvania** în ședința dela 5 Iunie a. c., a condamnat pe indivizii mai jos notați pentru diferite abateri, după cum urmează: Iuliu Leiber din București, două luni închisoare pentru fals. Toth Josef din Bolda și Copicio Béla din Miskolcz, la câte șase luni închisoare, pentru că au trecut linia de demarcație fără acte și port de uniforme străine. Augustin Cuibus din Cluj, trei luni închisoare, pentru că a purtat în mod ilegal uniformă de ofițer.

Vieța sindicală. Cătră sindicatele muncitorești din Ardeal și Banat.

Constituindu-se comisia generală provizorie a sindicatelor din teritoriile susnumite cu sediul provizoriu la Sibiu, sunt rugate toate sindicatele și grupele locale din aceste teritorii a lua contact în timpul cel mai scurt cu secretarul comisiei generale, a cere lămuriri și îndrumări în toate chestiile de organizare și în conflictele ivite între patroni și muncitori.

Sunt rugate toate comitetele a comunica adresa exactă a secretarului local și trimite rapoarte scurte despre starea morală și materială, despre numărul membrilor organizației în sindicat, un raport despre starea economică în general a muncitorimei, de a se stabili o normă pentru organizarea congreselor sindicale și înființarea uniunilor centrale.

Comisia generală a sindicatelor
Sibiu, Str. Rosenanger 14.

Pentru muncitorii metalurgiști.

Unlunea metalurgiștilor din Ardeal și Banat provoacă pe toți conducătorii sindicatelor și grupărilor metalurgice ca până la 30 Iunie c. să reguleze cărțile de membru vechi că dela 1 Iulie vor intra în vigoare cărțile noi. In cărțile vechi să nu se lipească mărci noi.

Socoteala cu centrala din Sibiu se face dela timpul, când s'a prrupt legăturile cu centrala din Budapesta.

Totodată rugăm sindicatele să ne comunice câți membrii au de limba română, câți de limba maghiară și câți de limba germană pentru a ști câte foi românești, câte ungurești și câte nemțești să le trimitem. Până nu vom scoate ziar de breaslă vom trimite membrilor „Adevărul”, „Igazság” și „Wahrheit”. Pentru membri nou înscrși taxa de înscriere 2 cor., cartea de membru 50 fil. și taxa săptămânală cl. I. 2 cor., cl. II. 1 50, cl. III. 1 cor. Secr.

Activitatea noastră.

Toți membrii secțiunii din loc sunt convocați la ședințele, ce se vor ține permanent Sâmbătă seara, ora 8 începând cu Sâmbătă în 28 Iunie a. c.

Fondul de agitație și al presei.

In zilele din urmă s'au primit următoarele sume:

V. Diocanovici, Văliug. 234 cor. 80 fil. Lista fiind confiscată de armata sârbă nu putem publica cu numele pe donatori, I. Halmágean, Șeitin 2 cor., V. Mihaiu, Tilisa 10 cor., N. Goguță, Mereurea 10 cor.

Colecta tov. Ioan Colda din Lónyatelep: I. Alscheider 1 cor., G. Antal 1, N. Bebelaga 1, Deak G. 4, I. Ruzsi 1, I. Csernák 4, I. Domalyik 1, I. Kuromda 2, I. Kosztinás 2, P. Josim 2, A. Ocsak 4, I. Mojan 2, G. Mojan 2, D. Mojan 2, F. Ocsus 2, A. Aius 2, F. Simon 2, F. Ocsak 2, A. Babeniski 1, M. Domarál 1, I. Sinanschi 1, A. Galig 2, I. Pramuka 2, P. Beda 1, I. Bătrán 2, D. Péterfi 2, M. Smid 1, J. Varga 2, I. Rutkai 1, P. David 1, G. Bonkioz 2, P. Dudas 2, I. Bota 1, G. Fazakas 2, A. Badian 1, C. Gagyi 2, J. Farag 2, M. Ignacz 2, F. Pollák 1, I. Stibet 1, I. Flokijan 1, A. Irimie 1, F. Knejel 1, I. Kovacs 2, I. Kurom 1, L. Kovacs 3, F. Bipan 1, P. Lazar 1, P. Kiss 1, N. Lupsa 1, N. Lemencsik 2, I. Fazekasi 2, I. Magyar 1, F. Matesz 2, L. Marian 1, S. Moldovan 3, B. Madaran 1, I. Gall 1, M. Dregan 2, M. Altenbach 1, G. Nev 2, F. Krizsi 1, L. Pollak 2, G. Prohaszka 1, N. Pinkova 1, G. Dombi 1, D. Kiss 1, M. Sajti 1, T. Sajti 2, F. Soffalvi 2, A. Sandor 2, I. Solomon 1, S. Furtuna 4, L. Slovanski 1, I. Szabo 2, F. Szöcs 1, G. Szabo 2, I. Szöllösy 1, I. Vaszta 2, I. Rozsnyik 1, G. Kelizsa 1, D. Vultur 2, M. Török 2, I. Zakarias 5, M. Zolya 1, G. Kusz 1, M. Vuk 2, I. Rad 2, P. Szamtyian 1, A. Vurona 2, G. Oridean 4 cor. — Laolaltă 147 cor.

Colecta tov. Iosif Ilie din Zlatna: I. Iosif 5, L. Moguț 2, D. Tatar 2, N. Radu 2, G. Popp 5, A. Cimpian 2, C. Podor 2, St. Medrea 2, A. Medrea 2, I. Nagy 2, I. Mirocea 2, I. Boka 2, P. Tirziu 2, I. Tuharțki 1, G. Iank 1, N. Păsculeț 2, C. Păsculeț 2, P. Legindi 2, T. Dudas 2, I. Grava 2, I. Lorint 2, N. Tomus 1, I. Vajna 2, St. Thisz 2, P. Mărginean 2, N. Skrobotă 2, A. Macavei 1 cor. — Laolaltă 56 cor.

Suma arătată în numărul trecut . . . cor. 25494.76

Total cor. 25954.56

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografei W. KRAFFT, Sibiu, Str. Orizontului 9.

Cenzurat de: Dl. maior Drouhet.

Dentistul Munteanu

16-38 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28

Consultații: orele 8—12 și 2—5.